

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715213764
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8715213764.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: S. Q., bytom M., O.D. XXXX/XX, právne zastúpeného AK PUCHALLA SLÁVIK & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Kmeťova 24, Košice, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, v konaní o vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č. k. 12C 465/2015-16 zo dňa 14.12.2015, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad (ďalej len súd prvého stupňa) napadnutým uznesením nariadil predbežné opatrenie v tomto znení: „Ukladá zamestnávateľovi navrhovateľa O. O., O..U..L., O. O. D. XXXX/XXA, M., Y.: XX XXX XXX, aby nevykonával zrážky zo mzdy navrhovateľa v prospech odporcu na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.7.2014, a to do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej“.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podaním zo dňa 3.12.2015 sa žalobca vo veci samej domáha, aby súd určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.7.2014, uzavretá medzi ním a žalovaným, je neplatná. Svoj návrh vo veci samej odôvodnil tým, že dňa 31.7.2014 požiadal žalovaného o poskytnutie revolvingového úveru a na základe tejto žiadosti s ním uzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere s tým, že spolu s úverovou zmluvou bola podpísaná aj Dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX. Tieto obe zmluvy sú spotrebiteľskými formulárovými zmluvami, ktorých obsah žalobca ovplyvniť nemohol. Uvedená Dohoda neobsahuje výšku zabezpečenej pohľadávky, len možno dôvod jej vzniku, nakoľko sa jedná o revolvingový úver, ktorý sa postupne môže, v prípade riadneho splácania navyšovať. Navyše, Dohoda je podľa žalobcu neurčitá, a teda v rozpore s ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď výška mesačnej splátky je dojednaná na neurčito, čím má podľa žalobcu neprimerane zvýhodňovať žalovaného ako veriteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzavretá vo forme osobitnej listiny a spotrebiteľ musí byť poučený o dôsledkoch jej uzavretia a musí mať možnosť ju odmietnuť, čo v tomto prípade podľa žalobcu dodržané nebolo. Žalovaný vyzval zamestnávateľa žalobcu, aby vykonával zrážky zo mzdy vo výške 35,86 eur mesačne na základe tejto Dohody o zrážkach zo mzdy s tým, že zamestnávateľ v súčasnej dobe vykonáva žalobcovi zrážky zo mzdy, čím pretrváva stav zásahu do jeho majetkovej sféry. Tento stav nemožno podľa žalobcu odstrániť inak, než rozhodnutím súdu, čím je splnená podmienka nalievavého právneho záujmu v prípade určovacej žaloby.

Žalobca zároveň, okrem návrhu vo veci samej, podal návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil zamestnávateľovi žalobcu povinnosť nevykonávať zrážky zo mzdy v zmysle Dohody o zrážkach zo mzdy. V tejto súvislosti poukázal na odôvodnenie návrhu vo veci samej, čím podľa žalobcu sa udržiava objektívny stav právnej neistoty. Jedine predbežným opatrením možno dosiahnuť stav, kedy sa zabezpečí zamedzenie neoprávnených zásahov do jeho majetkovej sféry, resp. vlastníckeho

práva. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

Citujúc ustanovenia § 74 ods. 1, § 76 ods. 1, 2, 3, 4, § 77 ods. 1, § 102 ods. 1 a § 145, všetko O.s.p., sa súd prvého stupňa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a preto jeho návrhu vyhovel.

Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný v celom rozsahu a v zákonnej lehote odvolanie, tvrdiac, že dôvod pre nariadenie predbežného opatrenia neexistuje a odporuje zákonu. Podľa žalovaného, Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonným spôsobom zabezpečenia pohľadávky (§ 551 Občianskeho zákonníka) a pre jej uplatnenie sa žiadne súdne rozhodnutie o pohľadávke nepredpokladá, ani nevyžaduje. Stotožňuje sa s názorom, že vykonanie zrážok zo mzdy na základe takejto dohody je nezákonným postupom, neobstojí, pretože zákonná úprava tento spôsob zabezpečenia nielen upravuje ako prípustný, ale pre oblasť spotrebiteľských úverov ho aj pripúšťa ako jeden z možných (viď aj posledná novela zákona č. 129/2010 Z. z.). Podľa žalovaného sa javí zvlášťne, aby zákonodarca spomedzi možných a prípustných spôsobov zabezpečenia záväzku do zákona vyslovene uviedol ako prípustný zabezpečovací prostriedok taký spôsob zabezpečenia, o ktorom súd tvrdí, že je nezákonný a neprijateľný. Podľa žalovaného, v čase uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy, v čase uplatnenia práva na jej základe, ani v súčasnosti nejestvuje zákaz použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, keď platnosť, či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho vzniku. Zároveň žalovaný tvrdí aj to, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je právny inštitút, ktorý únikné právo ani neupravuje ani nezakazuje. Podľa žalobcu, v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nebola žiadnym spôsobom osvedčená ani bezprostredne hroziaca ujma na strane žalobcu (vykonávanie zrážok zo mzdy je predsa vo výške splátky, ku ktorej sa žalobca zaviazal) a ani nevyhnutnosť predbežnej ochrany. Prvostupňový súd rovnako neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých mal uvedené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia osvedčené. Podľa žalovaného, ak súd dospel k tomu, že žalobca svoj nárok osvedčil, malo by ísť o skutočnosti, ktoré osvedčenie preukazujú. Ak podľa súdu bola osvedčená aj potreba naliehavosti riešenia situácie a nebezpečenstvo hroziacej ujmy, rovnako mal uviesť, v čom je naliehavá potreba upraviť vzťah medzi účastníkmi a v čom spočíva nebezpečenstvo hroziacej ujmy pre žalobcu. Na základe uvedeného žalovaný v rámci odvolacieho petitu žiadal, aby odvolací súd napádané uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietne. Zároveň si žalovaný uplatnil náhradu trov konania.

Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadril. K

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Podľa ust. § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa ust. § 76 ods. 2 O.s.p., predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému, než účastníkovi, len vtedy, ak to môže od neho spravodlivo žiadať.

Podľa ust. § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo treba zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami. Súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

V predmetnej veci súd prvého stupňa postupoval podľa § 102 ods. 1 O.s.p. a na základe návrhu žalobcu uvedeného v žalobe vo veci samej rozhodol o vydaní predbežného opatrenia v podobe uloženia povinnosti zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu v prospech žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX zo dňa 31.7.2014, a to až do právoplatnosti skončenia konania vo veci samej. Z obsahu spisu preto jednoznačne vyplýva, že žalobca sa návrhom vo veci samej domáha určenia neplatnosti tejto Dohody o zrážkach zo mzdy a preto je

nepochybné, že účelom predmetnej žaloby je dosiahnutie zdržania sa vykonávania zrážok zo mzdy (iných príjmov) dlžníka - žalobcu, ktorá je spísaná na samostatnom tlačive s odkazom na číslo zmluvy XXXXXXXXXXXX.

Odvolačí súd poznamenáva, že súdna kontrola dopadá aj na zmluvu v prípade, ak zmluvný vzťah - hlavný a vedľajší, bol vyjadrený v samostatných listinách. Nie je dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine, ani nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať zmluvný vzťah (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napr. záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na samostatných tlačivách, boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálnej nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu.

Výšku dlhu si žalovaný sám diktuje, a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom napriek tomu, že neexistuje žiadne rozhodnutie súdu, ktoré by žalobcovi uložilo povinnosť plniť v prospech žalovaného, vykonávajú sa zrážky zo mzdy a žalobca - dlžník, nemá možnosť ich priamo zastaviť. Možno preto prisvedčiť žalobcovi, že účelom predbežného opatrenia je rýchlá, avšak dočasná úprava pomerov účastníkov, alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, prípadne ešte nevykonateľného alebo možného rozhodnutia. Nariadenie predbežného opatrenia však predpokladá aspoň osvedčenie práva, resp. osvedčenie ohrozenia tohto práva a tiež, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy.

Nie je sporné, že žalovaný predložil žiadosť zamestnávateľovi žalobcu (O. O., O..U..L., Y: XXXXXXXX) na výkon zrážok zo mzdy žalobcu, preto je správny záver súdu prvého stupňa o tom, že v danom prípade je skutočne potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov v podobe nariadenia predbežného opatrenia, pričom realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 31.7.2014, by došlo k ujme v majetkovej sfére žalobcu.

Zároveň odvolací súd považuje za potrebné dodať, že inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že euro v nekomfortnom procese zrážok zo mzdy na základe inkorporovanej Dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Siementhal).

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa alebo slabšej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákona, podľa ktorého bola dojednaná.

Žalobca sa v samotnej žalobe domáha určenia neplatnosti predmetnej Dohody a poukazuje na to, že zabezpečenie záväzku zo zmluvy o úvere v podobe Dohody o zrážkach zo mzdy, podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou, ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V žalobe žalobca udáva i ďalšie dôvody, pre ktoré sa domnieva, že táto zmluvná podmienka v podobe nutnosti uzavrieť Dohodu o zrážkach zo mzdy, je neplatná, pričom poukazuje predovšetkým na vylúčenie súdnej kontroly zmluvných podmienok, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Na základe uvedeného je možné uzavrieť, že pokiaľ sa žalobca domáha určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 31.7.2014, uvádza argumenty na podporu takto uplatneného nároku a domnieva sa, že svoje tvrdenia vie aj preukázať, je logické, že súd prvého stupňa vyhovel návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v podobe zabránenia realizácie predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy, pretože v opačnom prípade by sa stratil účel súdneho konania sledovaný žalobou vo veci samej.

Ako to bolo vyššie naznačené, je nepochybné, že realizáciou predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, by vznikla žalobcovi ujma, ktorá by sa nepriaznivo

prejavila v jeho majetkovej sfére v podobe zrazenia finančných prostriedkov, ktoré v prípade vyhovenia žaloby by takouto formou nemohli byť odobraté žalobcovi.

Odvolaací súd je preto toho názoru, že boli splnené všetky predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, pretože žalobca preukázal, za akých skutkových a právnych okolností vyvodzuje svoj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj existenciu hroziacej ujmy, to znamená okolnosť, že bez nariadenia predbežného opatrenia by mu mohla vzniknúť závažná a neodstrániteľná ujma, v danom prípade v jeho majetkovej sfére. Žalobca totiž už v samotnej žalobe poukazuje na to, že uskutočňovaním zrážok zo mzdy na základe predmetnej Dohody zo dňa 31.7.2014 by mohlo dôjsť k uhradeniu takých nárokov žalovaného, na ktoré žalovaný v skutočnosti nemá nárok, a to z toho dôvodu, že úver, ktorý bol pôvodne žalovaným žalobcovi poskytnutý, by mohol byť kvalifikovaný ako úver poskytnutý bez úrokov a poplatkov aj so zreteľom na neprijateľnosť zmluvných dojednaní v tejto časti.

Záverom je potrebné podotknúť, že z doposiaľ vykonaného dokazovania sa odvolaciemu súdu javí ako sporným zabezpečenie uspokojenia pohľadávky vyššie uvedenou Dohodou, keď absentuje obligátorne kritérium pre jej platnosť v zmysle § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z., a to, že žalobca ako spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ návrhu vyhovel a preto v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd uznesenie ako vecne správne potvrdil.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.